TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2020. gada 9. jūlijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Maksājumu kavējumu novēršana komercdarījumos – Direktīva 2011/7/ES – Jēdziens "komercdarījums" – Pakalpojumu sniegšana – 2. panta 1. punkts – Nomas līgums – Periodiski maksājumi – Maksājumu grafiki, kas paredz maksājumu veikšanu pa daļām – 5. pants – Piemērošanas joma

Lietā C-199/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi* (Lodzas Centra rajona tiesa Lodzā, Polija) iesniedza ar lēmumu, kurš pieņemts 2019. gada 24. janvārī un kurš Tiesā reģistrēts 2019. gada 27. februārī, tiesvedībā

RL sp. z o.o.

pret

J. M.,

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs S. Rodins [*S. Rodin*], tiesneši K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents),

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– J. M. vārdā – *A. Krakowińska*, *radca prawny*,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *F. De Luca*, *avvocato dello Stato*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *K. Mifsud-Bonnici* un *Ł. Habiak*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – poļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (OV 2011, L 48, 1. lpp.) 2. panta 1. punktu, kā arī 5. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *RL sp. z o.o.* un J. M. par to, ka J. M. novēloti samaksāja sešpadsmit nomas maksas un saistītās izmaksas, kas saistītas ar uzņēmējdarbības telpu nomas līgumu uz nenoteiktu laiku.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2011/7 2., 3., 8., 9., 11., 19. un 22. apsvērumā ir noteikts:

"(2) Vairumu preču un pakalpojumu iekšējā tirgū uzņēmumi piegādā/sniedz citiem uzņēmumiem un publiskām iestādēm ar atliktas samaksas noteikumiem, tādējādi piegādātājs/pakalpojuma sniedzējs klientam rēķina apmaksai dod laiku, kā puses vienojušās, kā norādīts piegādātāja/pakalpojuma sniedzēja rēķinā vai kā noteikts tiesību aktos.

(3) Daudzi maksājumi komercdarījumos starp tirgus dalībniekiem vai starp tirgus dalībniekiem un publiskām iestādēm tiek veikti vēlāk, nekā noteikts līgumā vai izklāstīts vispārējos tirdzniecības nosacījumos. Lai gan preces ir piegādātas vai pakalpojumi sniegti, daudzi ar tiem saistītie rēķini tiek maksāti, ievērojami kavējot termiņu. Šādi maksājumu kavējumi nelabvēlīgi ietekmē likviditāti un apgrūtina uzņēmumu finanšu pārvaldību. Tie ietekmē arī uzņēmumu konkurētspēju un rentabilitāti, ja kreditoram maksājuma kavējuma dēļ ir nepieciešams ārējs finansējums. [..]

[..]

(8) Šīs direktīvas piemērošanas jomai būtu jāattiecas vienīgi uz maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos. Ar šo direktīvu nebūtu jāreglamentē darījumi ar patērētājiem, procentu maksājumi saistībā ar citiem maksājumiem, t.i., maksājumi atbilstīgi tiesību aktiem par čekiem un pārvedu vekseļiem, vai maksājumi zaudējumu kompensācijai, tostarp apdrošināšanas sabiedrību maksājumi. Turklāt dalībvalstīm būtu jāvar šo direktīvu nepiemērot parādiem, uz ko attiecas maksātnespējas procedūras, tostarp procedūras, kuru mērķis ir parādu pārstrukturēšana.

(9) Šai direktīvai būtu jāreglamentē visi komercdarījumi neatkarīgi no tā, vai tos veic starp privātiem vai publiskiem uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm [..]. Tādēļ būtu arī jāreglamentē visi komercdarījumi starp galvenajiem līgumslēdzējiem un viņu piegādātājiem un apakšuzņēmējiem.

[..]

(11) Tādai preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai par atlīdzību, kurai piemēro šo direktīvu, būtu jāietver arī publisko iestāžu pasūtīto būvdarbu projektēšana un veikšana, kā arī celtniecības un inženierbūvniecības darbi.

[..]

(19) Lai atturētu [no] maksājumu kavējumiem, ir nepieciešama taisnīga kompensācija kreditoriem par atgūšanas izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ. Atgūšanas izmaksās būtu jāiekļauj arī saistītās administratīvās izmaksas un kompensācija par iekšējām izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ, un tām šajā direktīvā būtu jāparedz fiksēta minimālā summa, ko var piemērot kopā ar nokavējuma procentiem. [..]

[..]

(22) Šai direktīvai nevajadzētu likt šķēršļus maksājumu veikšanai pa daļām vai nevienmērīgai maksājumu veikšanai. Tomēr katrs maksājums vai tā daļa būtu jāveic saskaņā ar līguma noteikumiem, un tam būtu jāpiemēro šajā direktīvā izklāstītie noteikumi par maksājuma kavējumu."

4 Atbilstoši Direktīvas 2011/7 1. pantam "Priekšmets un piemērošanas joma":

"1. Šīs direktīvas mērķis apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu un jo īpaši [mazo un vidējo uzņēmumu] konkurētspēju.

2. Šo direktīvu piemēro visiem maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos.

3. Dalībvalstis var šo direktīvu nepiemērot parādiem, uz kuriem attiecas pret parādnieku vērstas maksātnespējas procedūras, tostarp parādu pārstrukturēšanas procedūras."

5 Šīs direktīvas 2. pantā ir paredzētas šādas definīcijas:

"[..]

1) "komercdarījumi" ir darījumi starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, kuru rezultāts ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

[..]

3) "uzņēmums" ir organizācija, kas nav publiska iestāde un kas darbojas, veicot neatkarīgu saimniecisku vai profesionālu darbību, pat ja šo darbību veic viena persona;

4) "maksājuma kavējums" ir maksājuma neveikšana līgumā vai tiesību aktos noteiktajā termiņā, ja ir izpildīti 3. panta 1. punktā [..] paredzētie nosacījumi;

5) "nokavējuma procenti" ir likumiskie nokavējuma procenti vai procenti, par kuru likmi uzņēmumi vienojušies, ievērojot 7. pantu;

[..]."

6 Minētās direktīvas 3. panta "Darījumi starp uzņēmumiem" 1. punktā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka komercdarījumos starp uzņēmumiem kreditoram bez vajadzības atgādināt ir tiesības uz nokavējuma procentiem, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) kreditors ir izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus; un

b) kreditors nav laikus saņēmis maksājamo summu, izņemot gadījumus, kad parādnieks nav atbildīgs par nokavējumu."

7 Atbilstoši šīs pašas direktīvas 5. pantam "Maksājumu grafiki":

"Šī direktīva neskar pušu tiesības saskaņā ar piemērojamo valsts tiesību aktu attiecīgajiem noteikumiem vienoties par maksājumu grafikiem, kas paredz maksājumu veikšanu pa daļām. Šādos gadījumos, ja kāda no šīm daļām netiek samaksāta līdz dienai, par ko puses ir vienojušās, šajā direktīvā paredzētos procentus un kompensāciju aprēķina, pamatojoties tikai uz nokavēto maksājumu summām."

8 Direktīvas 2011/7 6. panta "Atgūšanas izmaksu kompensācija" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka – ja saskaņā ar 3. [..] pantu komercdarījumos kļūst maksājami nokavējuma procenti – kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz fiksētu summu [40 EUR] apjomā."

Polijas tiesības

9 2013. gada 8. marta *Ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych* (Likums par maksājumu termiņiem komercdarījumos, konsolidētais teksts) (2019. gada *Dz.U.*, 118. pozīcija; turpmāk tekstā – " 2013. gada 8. marta likums") 4. panta 1. punktā komercdarījums ir definēts kā "līgums par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību, ja 2. pantā norādītās puses noslēdz minēto līgumu saistībā ar viņu veikto darbību".

10 Saskaņā ar šā likuma 7. panta 1. punktu:

"1. Komercdarījumos, izņemot darījumus, kuros parādnieks ir publiska iestāde, kreditoram ir tiesības bez brīdinājuma saņemt likumiskos procentus par kavējumiem komercdarījumos, ja vien puses nav vienojušās par lielākiem procentiem par laikposmu no dienas, kad skaidras naudas maksājums kļūst iekasējams, līdz samaksas dienai, ja ir kumulatīvi izpildīti šādi nosacījumi:

1) kreditors ir izpildījis savu pienākumu;

2) kreditors nav saņēmis maksājumu līgumā noteiktajā termiņā."

11 Minētā likuma 10. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

"1. No dienas, kad kreditors iegūst tiesības uz 7. panta 1. punktā vai 8. panta 1. punktā minētajiem procentiem, viņam ir tiesības bez brīdinājuma saņemt no parādnieka summu 40 EUR apmērā, kas konvertēta Polijas zlotos [..], – šī summa ir atgūšanas izmaksu kompensācija.

[..]

3. Tiesības uz 1. punktā minēto summu izriet no komercdarījuma, ievērojot 11. panta 2. punkta 2. apakšpunkta ierobežojumus."

12 Tā paša likuma 11. panta 1. punktā un 2. punkta 1. un 2. apakšpunktā ir noteikts:

"1. Komercdarījuma puses līgumā var sastādīt maksājuma skaidrā naudā izpildes grafiku pa daļām ar nosacījumu, ka šāda grafika sastādīšana attiecībā pret kreditoru nav acīmredzami ļaunprātīga.

2. Ja komercdarījuma puses savā līgumā ir norādījušas, ka maksājums skaidrā naudā tiks veikts pa daļām:

1) procenti, kas minēti 7. panta 1. punktā vai 8. panta 1. punktā,

2) summa, kas minēta 10. panta 1. punktā, un atgūšanas izmaksu kompensācija, kas minēta 10. panta 2. punktā, ir jāmaksā par katru nesamaksāto daļu."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

13 2011. gada 15. janvārī *RL* un J. M. noslēdza nomas līgumu uz nenoteiktu laiku par uzņēmējdarbības telpām Lodzā [*Łódź*], Polijā. Saskaņā ar šo līgumu J. M. kā nomniekam ir jāmaksā ikmēneša nomas maksa *RL*, iznomātājam, kuras summa ietver arī ekspluatācijas izdevumus, kas atbilst ēkas uzturēšanas izmaksām, līdz katra mēneša 10. dienai. Saskaņā ar minēto līgumu J. M. samaksāja *RL* nomas garantiju 984 PLN (aptuveni 229 EUR) apmērā.

14 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka laikā no 2015. gada septembra līdz 2017. gada decembrim J. M. novēloti samaksāja sešpadsmit ikmēneša nomas maksas. Pēc tam *RL* tam nosūtīja grāmatvedības paziņojumu 2751,30 PLN (aptuveni 640 EUR) apmērā, kurā sešpadsmit reizes bija iekļauta Polijas zlotu ekvivalentā summa 40 EUR apmērā kā kompensācija par šiem maksājumu kavējumiem, kā arī paziņojumu par daļēju šī parāda un J. M. prasījumu pret *RL*, ko veidoja īres garantija, ieskaitu. Pēc šī ieskaita veikšanas *RL* pieprasītā prasījuma summa bija 1767,30 PLN (aptuveni 411 EUR).

15 Ar iesniedzējtiesā 2018. gada 10. aprīlī iesniegto prasības pieteikumu *RL* lūdza izdot maksājuma rīkojumu pret J. M. Šis pieteikums tika atzīts par pieņemamu.

16 J. M. iesniedza iebildumu pret maksājuma rīkojumu, kā arī pretprasību par nomas garantiju un kavējuma procentiem, norādot, ka 2013. gada 8. marta likums, ar kuru transponēta Direktīva 2011/7, nav piemērojams nomas līgumam. Tas neesot komercdarījums šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē, jo tā rezultātā tiek veikta nevis preču piegāde vai pakalpojuma sniegšana, bet gan lietas nodošana par atlīdzību pagaidu lietošanai.

17 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, pirmkārt, vai starp uzņēmumiem noslēgtais nomas līgums var tikt kvalificēts kā "komercdarījums", kā rezultātā tiek piegādātas preces vai sniegti pakalpojumi par atlīdzību Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punkta izpratnē. Tā norāda, pirmkārt, ka šie jēdzieni šajā direktīvā nav definēti un, otrkārt, ka Polijas doktrīnā nav vienprātības par to interpretāciju.

18 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai gan komercdarījuma jēdziena gramatiskā un sistēmiskā interpretācija liek secināt, ka šis jēdziens neietver nomas līgumus, minētā jēdziena "funkcionāla" interpretācija savukārt liecina par labu tam, ka šie līgumi ietilpst Direktīvas 2011/7 piemērošanas jomā.

19 Otrkārt, ja atbilde uz šo jautājumu būtu apstiprinoša, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2011/7 5. panta pirmais teikums, ciktāl tajā pusēm ir atzīta iespēja vienoties par maksājumu grafiku, nosakot summas, kas maksājamas pa daļām, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas tikai uz komercdarījumiem ar vienreizēju maksājumu, lai gan šāds maksājums var tikt sadalīts pa daļām, un līdz ar to ir izslēgti komercdarījumi, kuros maksājumi ir periodiski un ir veicami ar iepriekš noteiktiem intervāliem, kā tas ir gadījumā ar ikmēneša nomas maksu, kas izriet no nomas līguma.

20 Šādos apstākļos *Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi* (Lodzas Centra rajona tiesa Lodzā, Polija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 2011/7] 2. panta [1. punkts], kurš Polijas tiesību sistēmā ir transponēts ar [2013. gada 8. marta likuma] 4. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka par darījumiem, kuru rezultāts ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību (komercdarījumi), ir uzskatāmi arī līgumi, kuru raksturīgais izpildījums ir lietu nodošana pagaidu lietošanā par atlīdzību (piemēram, nomas līgumi)?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša – vai [Direktīvas 2011/7] 5. pants, kurš Polijas tiesību sistēmā ir transponēts ar [2013. gada 8. marta likuma] 11. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka par komercdarījuma pušu vienošanos par maksājumu grafiku ir uzskatāma arī vienošanās par to, ka parādniekam periodiski ir jāveic maksājumi skaidrā naudā, tostarp arī tad, ja līgums tika noslēgts uz nenoteiktu laiku?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

21 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka līgums, kura raksturīgais izpildījums ir nekustamā īpašuma nodošana par atlīdzību lietošanai uz noteiktu laiku kā, piemēram, uzņēmējdarbības telpu nomas līgums, ir komercdarījums šīs tiesību normas izpratnē un tādējādi ietilpst šīs direktīvas materiālajā piemērošanas jomā.

22 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2011/7 1. panta 2. punktu tā attiecas uz visiem maksājumiem, kas tiek veikti kā atlīdzība par "komercdarījumiem", un ka šis jēdziens Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punktā ir definēts kā "darījumi starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, kuru rezultāts ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību". Šī pēdējā tiesību norma ir jāskata, ņemot vērā šīs direktīvas 8. un 9. apsvērumu, no kuriem izriet, ka tā attiecas uz visiem maksājumiem, kas veikti kā atlīdzība par komercdarījumiem, tostarp tiem, kas veikti starp privātiem uzņēmumiem, izņemot darījumus, kuri ir veikti ar patērētājiem, un citu veidu maksājumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. novembris, *KROL*, C-722/18, EU:C:2019:1028, 31. punkts).

23 No tā izriet, ka Direktīvas 2011/7 1. panta 2. punktā, lasot to kopsakarā ar tās 2. panta 1. punktu, šīs direktīvas piemērošanas joma ir definēta ļoti plaši (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. novembris, *KROL*, C-722/18, EU:C:2019:1028, 32. punkts).

24 Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punktā ir paredzēti divi nosacījumi, lai uz darījumu attiektos jēdziens "komercdarījumi" šīs tiesību normas izpratnē. Pirmkārt, tie ir jāveic starp vai nu uzņēmumiem vai arī starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, un, otrkārt, to rezultātā notiek preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību.

25 Runājot par pirmo nosacījumu, ir jāatgādina, ka Direktīvas 2011/7 2. panta 3. punktā jēdziens "uzņēmums" ir definēts kā "organizācija, kas nav publiska iestāde un kas darbojas, veicot neatkarīgu saimniecisku vai profesionālu darbību, pat ja šo darbību veic viena persona".

26 Pamatlietā nav strīda par to, ka *RL*, kas ir sabiedrībai ar ierobežotu atbildību, ir "uzņēmuma" statuss šīs direktīvas 2. panta 3. punkta izpratnē. Savukārt no iesniedzējtiesas lēmuma skaidri neizriet, vai J. M., noslēdzot līgumu par uzņēmējdarbības telpu nomu ar *RL*, ir rīkojies kā organizācija, veicot neatkarīgu saimniecisko vai profesionālo darbību, un tādējādi viņam ir arī "uzņēmuma" statuss. Par to liecina tas, ka telpas, kas ir nomas līguma priekšmets, ir uzņēmējdarbības telpas. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāveic nepieciešamās pārbaudes šajā sakarā.

27 Runājot par otro Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punktā paredzēto nosacījumu, tajā nav ietverta jēdzienu "preču piegāde" un "pakalpojumu sniegšana" definīcija, tāpat kā tajā nav atsauces uz dalībvalstu tiesībām to definēšanai. Šādos apstākļos šādi jēdzieni visā Eiropas Savienībā ir jāinterpretē autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā ar vienlīdzības principu saistītās Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas prasības. Tādējādi šie jēdzieni ir autonomi Savienības tiesību jēdzieni, kuru piemērošanas jomu nevar noteikt, atsaucoties uz dalībvalstu tiesībās zināmo jēdzienu vai valsts līmenī veikto klasifikāciju, bet

gan ņemot vērā gan tiesību normas, kurā tie ir paredzēti, formulējumu, gan kontekstu un mērķus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 29. septembris, *Gmina Wrocław*, C-276/14, EU:C:2015:635, 25. punkts un tajos minētā judikatūra).

28 Pirmkārt, runājot par Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punkta formulējumu, tas pats par sevi neļauj noteikt, vai līgums, kura raksturīgas izpildījuma ir nekustamā īpašuma nodošana par atlīdzību lietošanai, uz noteiktu laiku kā, piemēram, līgums par uzņēmējdarbības telpu nomu, ietver "preču piegādi" vai "pakalpojumu sniegšanu" šīs tiesību normas izpratnē.

29 Tomēr jānorāda, ka Tiesa savā 2016. gada 15. decembra spriedumā *Nemec* (C-256/15, EU:C:2016:954, 33. punkts) ir nospriedusi, ka uz darījumu, kas ir saistīts ar saimniecisko darbību, var attiekties jēdziens "komercdarījums" Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punkta izpratnē ar nosacījumu, ka darījuma veicējs rīkojas kā "uzņēmums" šīs direktīvas 2. panta 3. punkta izpratnē. No tā izriet, ka līgums, kura raksturīgais izpildījums ir nekustamā īpašuma nodošana par atlīdzību lietošanai uz noteiktu laiku, piemēram, uzņēmējdarbības telpu nomas līgums, var būt "preču piegāde" vai "pakalpojumu sniegšana" šīs tiesību normas izpratnē.

30 Otrkārt, attiecībā uz normatīvo kontekstu, kurā iekļaujas Direktīva 2011/7, ir jānorāda – tā kā šī direktīva ir pieņemta, pamatojoties uz LESD 114. pantu, tā ir daļa no dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanas, kuras mērķis ir iekšējā tirgus izveide un darbība maksājumu kavējumu apkarošanas jomā šajā tirgū. Tādējādi jēdzieni "preču piegāde" un "pakalpojumu sniegšana" vai arī jēdziens "komercdarījumi", kas minēti Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punktā, ir jāinterpretē, ņemot vērā LESD tiesību normas par preču un pakalpojumu brīvu apriti attiecīgi tās 34., 56. un 57. pantā, kā arī Tiesas judikatūru, kurā ir interpretētas šīs pamatbrīvības.

31 Šajā ziņā jāatgādina, ka atbilstoši LESD 57. panta par "pakalpojumiem" kvalificē tādus pakalpojumus, ko parasti sniedz par atlīdzību, ciktāl tie netiek reglamentēti tiesību normās par preču, kapitāla un personu brīvu apriti. Šī panta otrajā daļā kā piemēri uzskaitītas noteiktas darbības, uz kurām attiecas "pakalpojumu" jēdziens, tostarp darbības, kam ir komerciāls raksturs.

32 No tā izriet, ka LESD jēdzienam "pakalpojums" ir sniegta plaša definīcija, lai ietvertu jebkādu pakalpojumu sniegšanu, kas neietilpst citās pamatbrīvībās, lai uz saimniecisko darbību neattiektos pamatbrīvību piemērošanas joma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 3. oktobris, *Fidium Finanz*, C-452/04, EU:C:2006:631, 32. punkts).

33 Šajā ziņā Tiesa jau ir precizējusi, ka nekustamā īpašuma izīrēšana ir pakalpojumu sniegšana par atlīdzību LESD 57. panta izpratnē un apstāklis, ka šis pakalpojums ilgst vairākus gadus, nav pretrunā šādai kvalifikācijai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 26. oktobris, *Schmelz*, C-97/09, EU:C:2010:632, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Ņemot vērā šo jēdziena "pakalpojums" plašo definīciju, kas paredzēta LESD 57. pantā, kā to interpretējusi Tiesa, nomas līgums, kura raksturīgais izpildījums ir nekustamā īpašuma nodošana par atlīdzību, bet bez īpašumtiesību nodošanas, izmantošanai uz noteiktu vai nenoteiktu laiku, piemēram, uzņēmējdarbības telpas nomas līgums, nozīmē "pakalpojumu" sniegšanu LESD 57. panta izpratnē. Šādā perspektīvā ar šādu līgumu saistīts darījums var nozīmēt "pakalpojumu sniegšanu" Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punkta izpratnē.

35 Treškārt, šādu interpretāciju apstiprina Direktīvas 2011/7 mērķis, kas atbilstoši tās 1. panta 1. punktam ir apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu, it īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspēju. Proti, šiem maksājumu kavējumiem, kā tas izriet no šīs direktīvas 3. apsvēruma, ir negatīva ietekme uz šo uzņēmumu likviditāti, kas sarežģī to finanšu pārvaldību, un tie kaitē arī minēto uzņēmumu konkurētspējai un rentabilitātei, jo tiem šo maksājumu kavējumu dēļ ir jāsaņem ārējs finansējums.

36 Direktīvas 2011/7 interpretācija tādējādi, ka nomas līgumi nenozīmē "pakalpojumu sniegšanu" un uz tiem neattiecas "komercdarījumu" jēdziens šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē un tātad tās materiālā piemērošanas joma, neatbilstu šādam mērķim, jo ar to no šīs aizsardzības tiktu izslēgti visi uzņēmējdarbības telpas nomas līgumi. Šo konstatējumu apstiprina Direktīvas 2011/7 9. apsvērums, saskaņā ar kuru tā attiecas uz "visiem" komercdarījumiem neatkarīgi no tā, vai tie tiek veikti starp privātiem vai publiskiem uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm.

37 Šādu secinājumu nevar atspēkot ar Direktīvas 2011/7 2. un 11. apsvērumu.

38 Pirmkārt, no šīs direktīvas 2. apsvēruma skaidri izriet, ka lielāko daļu preču piegādes un pakalpojumu sniegšanu saimnieciskās darbības subjekti veic citiem saimnieciskās darbības subjektiem vai publiskām iestādēm ar atliktu maksājumu, lai gan, kā uzsver iesniedzējtiesa, darījumi preču iznomāšanas darbību ietvaros netiek veikti ar atliktu maksājumu. Tomēr, tā kā Direktīvas 2011/7 1. panta 2. punkta un 2. panta 1. punkta formulējumā nav nekādas norādes uz nosacījumu, ka preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana būtu jāveic ar atliktu maksājumu, šo tiesību normu piemērošanu nevar pakļaut šādam nosacījumam.

39 Otrkārt, Direktīvas 2011/7 11. apsvērumā ietvertā skaidrā norāde, ka uz publisko iestāžu pasūtīto būvdarbu projektēšanu un veikšanu, kā arī celtniecības un inženierbūvniecības darbiem attiecas jēdzieni "preču piegāde" vai "pakalpojumu sniegšana" šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē un līdz ar to – tās materiālā piemērošanas joma, nevar tikt interpretēta *a contrario* tādējādi, ka darījumi, kas ir saistīti ar nomas līgumiem, no tā ir izslēgti.

40 Pirmkārt, Direktīvā 2011/7 nav sniegts to dažādo līgumu veidu saraksts, kuri nozīmē tās 2. panta 1. punktā minēto "preču piegādi" vai "pakalpojumu sniegšanu". Otrkārt, nomas līgumi nav minēti to darījumu un maksājumu vidū, kas veikti jomās, kuras saskaņā ar Direktīvas 2011/7 8. apsvērumu neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.

41 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka līgums, kura raksturīgais izpildījums ir nekustamā īpašuma nodošana par atlīdzību lietošanai uz noteiktu laiku, piemēram, uzņēmējdarbības nomas līgums, ir komercdarījums, kura rezultātā tiek sniegti pakalpojumi šīs tiesību normas izpratnē, ja vien tas tiek veikts starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm.

Par otro jautājumu

42 Otrais jautājums ir jāsaprot tādējādi, ka tā mērķis būtībā ir noskaidrot, vai šīs direktīvas 5. pants – tā kā uz noteiktu vai nenoteiktu laiku noslēgts līgums, kurā ir paredzēts periodisks maksājums ar iepriekš noteiktiem intervāliem, piemēram, ikmēneša nomas maksa, kas saistīta ar uzņēmējdarbības telpas nomas līgumu, ietilpst Direktīvas 2011/7 materiālajā piemērošanas jomā kā komercdarījums, kura rezultātā par atlīdzību tiek sniegti pakalpojumi šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē, – ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai šāda līguma rezultātā, ja maksājums nav samaksāts noteiktajā datumā, būtu jāmaksā minētās direktīvas 3. un 6. pantā paredzētie procenti un kompensācija, šis līgums ir jāuzskata par tādu, kas veido vienošanos par maksājumu grafikiem, kas paredz maksājumu veikšanu pa daļām šī 5. panta izpratnē.

43 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka atbilstoši Direktīvas 2011/7 5. pantam tā neskar pušu tiesības, ievērojot piemērojamās valsts tiesību normas, savstarpēji vienoties par grafiku, nosakot summas, kas maksājamas pa daļām. Šādos gadījumos, ja kāda no šīm daļām netiek samaksāta līdz dienai, par ko puses ir vienojušās, šajā direktīvā paredzētos procentus un kompensāciju aprēķina, pamatojoties tikai uz nokavēto maksājumu summām. Minētās direktīvas 22. apsvērumā ir norādīts, ka nevajadzētu likt

šķēršļus maksājumu veikšanai pa daļām vai nevienmērīgai maksājumu veikšanai, un precizēts, ka katrs maksājums vai tā daļa būtu jāveic saskaņā ar līguma noteikumiem un tam būtu jāpiemēro šajā pašā direktīvā izklāstītie noteikumi par maksājuma kavējumu.

44 No tā izriet, ka Direktīvas 2011/7 5. panta mērķis nav ierobežot šīs direktīvas materiālās piemērošanas jomu, izslēdzot no šīs jomas tostarp līgumus, kuri nav par vienreizēju maksājumu, bet gan precizēt, ka šī direktīva neliedz veikt maksājumus pa daļām vai atbilstoši maksājumu grafikiem, neatkarīgi no tā, vai attiecīgajos līgumos ir paredzēts vienreizējs maksājums vai periodisks maksājums ar iepriekš noteiktiem regulāriem intervāliem.

45 Otrkārt, ir jānorāda, ka komercdarījumos starp uzņēmumiem Direktīvas 2011/7 3. pantā paredzētie nokavējuma procenti ir maksājami, ja ir izpildīti tā 1. punktā paredzētie nosacījumi. Šajā nolūkā tiek prasīts, lai kreditors būtu izpildījis savas līgumsaistības un juridiskos pienākumus un lai tas nebūtu laikus saņēmis maksājamo summu, izņemot, ja parādnieks nav atbildīgs par nokavējumu. Tādējādi šajā tiesību normā tiesības pieprasīt maksājuma nokavējuma procentus nav pakļautas nosacījumam, ka periodiska maksājuma līguma gadījumā puses ir vienojušās par maksājumu grafiku, nosakot summas, kas maksājamas pa daļām saskaņā ar Direktīvas 2011/7 5. pantu.

46 Tāpat saskaņā ar Direktīvas 2011/7 6. pantu komercdarījumos starp uzņēmumiem tiesības uz atgūšanas izmaksu kompensāciju rodas tikai tad, ja saskaņā ar šīs direktīvas 3. pantu ir maksājami arī nokavējuma procenti. Tādējādi tāda līguma gadījumā, kurā ir paredzēts periodisks maksājums, šīs tiesības nekādi nav pakļautas nosacījumam, ka komercdarījuma puses ir vienojušās par maksājumu grafiku, kurā ir noteikts summas, kas maksājamas pa daļām saskaņā ar Direktīvas 2011/7 5. pantu.

47 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild – tā kā uz noteiktu vai nenoteiktu laiku noslēgts līgums, kurā ir paredzēts periodisks maksājums ar iepriekš noteiktiem intervāliem, piemēram, ikmēneša nomas maksa, kas saistīta ar uzņēmējdarbības telpas nomas līgumu, ietilpst Direktīvas 2011/7 materiālajā piemērošanas jomā kā komercdarījums, kura rezultātā par atlīdzību tiek sniegti pakalpojumi šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē, šīs direktīvas 5. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai šāda līguma rezultātā, ja maksājums nav samaksāts laikus, varētu rasties pienākums maksāt minētās direktīvas 3. un 6. pantā paredzētos procentus un kompensāciju, šis līgums nav noteikti jāuzskata par tādu, kurš veido vienošanos par maksājumu grafikiem, kas paredz maksājumu veikšanu pa daļām šī 5. panta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

48 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka līgums, kura raksturīgais izpildījums ir nekustamā īpašuma nodošana par atlīdzību lietošanai uz noteiktu laiku, piemēram, uzņēmējdarbības telpu nomas līgums, ir komercdarījums, kura rezultātā tiek sniegti pakalpojumi šīs tiesību normas izpratnē, ja vien tas tiek veikts starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm.

2) Tā kā uz noteiktu vai nenoteiktu laiku noslēgts līgums, kurā ir paredzēts periodisks maksājums ar iepriekš noteiktiem intervāliem, piemēram, ikmēneša nomas maksa, kas saistīta ar uzņēmējdarbības telpas nomas līgumu, ietilpst Direktīvas 2011/7 materiālajā piemērošanas jomā kā komercdarījums, kura rezultātā par atlīdzību tiek sniegti pakalpojumi

šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē, šīs direktīvas 5. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai šāda līguma rezultātā, ja maksājums nav samaksāts laikus, varētu rasties pienākums maksāt šīs direktīvas 3. un 6. pantā paredzētos procentus un kompensāciju, šis līgums nav noteikti jāuzskata par tādu, kurš veido vienošanos par maksājumu grafikiem, kas paredz maksājumu veikšanu pa daļām šī 5. panta izpratnē.

[Paraksti]